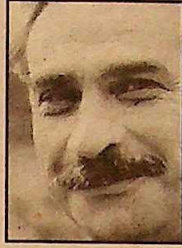

Yeni Şafak, 12 Kasım 99

Uykunuzu getirmek için

S on günlerde dilime takılan şarkılardan biri sûzinâk makamında. Bestecisi Hafız Yusuf Efendi hakkında hiçbir bilgim yok. Başvurduğum "Güfteler" kitabı güftenin Tefvik Fikret Bey'e ait olduğunu söylüyor. Ünlü şair Tefvik Fikret'in bir şarkı sözüyle mi karşı karşıya kaldım? Bunu araştırma imkânı elime geçmedi. Aşağıdaki sözleri bildiğimiz Tefvik Fikret yazdıysa şarkının günümüz şartlarında beni neden etkilediğini, giderek beni vurduğunu kendime açıklamam daha kolay: "Neş'eyâb etmekte hüzn-ü kalb-i nâşâdım seni / Sen benim gerçek adüv-ü kalb-i nâşâdım mısın? / Mâil-i hâb eyliyor dil sûz-i feryadım seni / Söyle Allah aşkına mahzûz-u feryâdım mısın?"

İSMET
ÖZEL

iozel@yenisafak.com

Nazmı nesre çevirme cürmünü işleyelim ve bu şarkı sözünün aşağıdaki anlamı taşıdığını varsayalım: "Kederli kalbimin hüznü seni keyiflendiriyor / Sen benim kederli kalbimin gerçek düşmanı mısın? / Yürek yakıcı haykırışım senin uykunu getiriyor / Söyle Allah aşkına haz mı alıyorsun ben acıyla bağırınca?" Bu sözlerde sevdiği tarafından anlaşılma-mış bir âşığın şikâyetini bulma eğilimini isabetli saymıyorum. Duyarsız, duyarsızlığıyla eziyet veren bir sevgili muhatap alınarak yazılmış değildir bu sözler. Bana kalırsa Tefvik Fikret şiirleriyle yapamadığı, taşıdığı edebiyat endişelerinin getirdiği kayıtlar yüzünden yapma usûlünü bir türlü bulamadığı bir şeyi şarkı sözünün nispi rahatlığı içinde yapmayı deniyor.

Onun burada kendine muhatap kabul ettiği eşhas ona şiir yazma, genel olarak "yazma" ihtiyacı hissettiren kaynağı hiç hesaba katmayanlardır. Yazdıklarını gerek alkışlayan ve gerekse yuhalayanların tepkileri şairin, yazarın, düşünürün kendini çok uzak hissettiği bir alanda oluşuyor. Bu yüzdendir ki onları, yazdıklarını kaynağından çok uzak bir alanda değerlendirenleri "mâil-i hâb" sayıyor. Diyor ki: Olan biten karşısında sizin zil takıp oynamanız da, dizlerinizi dövüp ağlamanız da fayda vermez. Bunların her ikisi de benim feryâdımın kaynağını fark edememiş olmaktan doğan birer uyku halidir. Yazdıklarım endişelerinizi yatıştırmak, endişelerinizi gidermek için değil; onları uyanık tutmak ve belki de artırmak içindir. Ama ne çare!

Derin endişeler taşıyıp da bunları nakletme yetersizliğinden yakınan Tefvik Fikret'in yaklaşımını paylaşanlar eksik değil. İkinci Dünya Savaşı patlak verince Elias Canetti "Ne kadar kötü bir romancı olduğumu şimdi anladım" diyemiş. Boş bir söz. Canetti'nin yazar olarak çapı savaşın çıkmasını imkânsız kılacak kadar büyük olabilir miydi? Franz Schubert "İnsanlar bestelerimden zevk alıyor; halbuki onlarda benim sadece acılarım var" demiş. Bence Schubert de boş konuşmuş. İştittiğime göre Schubert'in Opus 163 Son Beşlisi Wittgenstein'in en sevdiği esermiş. Demek ki sanatçıyı besleyen kaynağa uzanma gayretini gösteren nasıl olsa bir gün bulunur. Bu gibileri savaş önleme ukalâliğine heves etmez. Gidip savaşır. Nitekim Cihan Harbi ilân edilince "Savaş hayatımı kurtardı" demiş Wittgenstein, "savaş çıkmasaydı ne yapacağımı bilmiyordum". Derhal Cambridge'i terk edip topçu subayı olarak Avusturya-Macaristan ordusuna gönüllü yazılmış. Bir topçu subayı olarak çok parlak atışlar yapmış. İtalyanlar tarafından esir alındığında sırt torbasında "Tractatus" un müsveddeleri varmış.

YAZARLIĞI